

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Hatkriminalitet

Anmeldelser
2016

10. oktober 2017

INNHOOLD

1.	Innledning	3
1.1	Definisjon av hatkriminalitet	3
1.2	Straffelovens bestemmelser om hatkriminalitet - §§ 185 og 186	3
1.3	Andre lovbrudd – hatmotiv som skjerpende omstendighet	4
2.	Datagrunnlag, metode og feilkilder	5
2.1	Om datagrunnlaget og bearbeiding av datamaterialet	5
2.2	Mørketall	5
2.2.1	Anmeldelsestilbøyelighet	5
2.2.2	Politiets registrering av hatkriminalitet	6
2.2.3	Andre kilder	6
3.	Statistikk over anmeldelser av hatkriminalitet	8
3.1	Hatkriminalitet fordelt etter politidistrikt	8
3.2	Hatkriminalitet fordelt etter kriminalitetstype	9
3.2.1	Kategorien Vold	10
3.2.2	Kategorien Annen	10
3.3	Hatkriminalitet fordelt etter hatmotiv	11
4.	Avslutning	13
5.	Litteraturliste	14

1. Innledning

Hatkriminalitet har de siste årene fått økt offentlig oppmerksomhet, nasjonalt og internasjonalt. Regjeringen utga i 2016 to handlingsplaner; Handlingsplan mot antisemittisme (2016-2020) og Handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (2017-2020). I tillegg ble Regjeringens strategi mot hatefulle ytringer (2016-2020) med en rekke tiltak lansert. Handlingsplanene og strategien markerer viktigheten av arbeidet med hatkriminalitet og hvilket fokus denne form for kriminalitet skal ha på tvers av etater.

Hatkriminalitet er alvorlig både for de personene den rammer direkte og for de den rammer indirekte gjennom å skape frykt. Det er derfor viktig at politiet har oppmerksomhet rettet mot hatkriminalitet. Hatkriminalitet er også blant de prioriterte sakstypene i riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv¹, det er understreket at prioriteringen av hatkriminalitet skal skje uansett alvorlighetsgrad.

Denne årlige rapporten, basert på statistikk over anmeldelser av hatkriminalitet, er et grunnlag for å følge utviklingen. Rapporten publiseres for tredje gang og gjelder anmeldt hatkriminalitet i 2016, samt for perioden 2012-2016. I 2012 og 2013 inngikk statistikken som en del av rapporten "Kommenterte STRASAK-tall".

1.1 Definisjon av hatkriminalitet

Hatkriminalitet er et begrep som ofte anvendes i media for å beskrive kriminalitet som er motivert av hat knyttet til egenskaper ved enkeltpersoner eller grupper av befolkningen.

Straffeloven trekker rammen for hvordan norsk politi og påtalemyndighet avgrensner hatkriminalitet. Lovbrudd som "*har sin bakgrunn i negative holdninger til andres religion eller livssyn, hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, homofile orientering eller nedsatte funksjonsevne*" vil normalt kunne betegnes som hatkriminalitet.

En straffbar handling vil kategoriseres som hatkriminalitet i politiets register enten ved at det straffbare forholdet rammes av *bestemmelser i straffeloven* som er å betrakte som hatkriminalitet, det vil si straffeloven §§ 185 og 186, eller ved at anmeldelsen gjelder andre straffebestemmelser som er særskilt *merket som hatkriminalitet* i politiets register BL/STRASAK. Hatkriminalitet er altså ikke avgrenset til bestemte kriminalitetstyper i straffeloven, men kan opptre i sammenheng med ulike typer lovbrudd, som fysisk vold, trusler, skadeverk, mm. I slike tilfeller vil straffeloven § 77 bokstav i kunne medføre en strengere reaksjon.

1.2 Straffelovens bestemmelser om hatkriminalitet - §§ 185 og 186

Straffeloven omfatter to bestemmelser, §§ 185 og 186, om hatefulle ytringer (§ 185) og diskriminering (§ 186). Det er disse som betegnes som hatkrimbestemmelsene.

¹ "Vold og overgrep som rammer personer på grunn av deres hudfarge, nasjonalitet, religion, livssyn, homofile orientering eller nedsatte funksjonsevne, såkalt hatkriminalitet, skal vies særskilt oppmerksomhet" (Rundskriv nr. 1/2017:10).

Straffeloven § 185 – om hatefulle ytringer rammer den som forsettlig eller grovt uaktsomt offentlig fremsetter en diskriminerende eller hatefull ytring på grunn av:

- a) hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse,
- b) religion eller livssyn,
- c) homofile orientering, eller
- d) nedsatt funksjonsevne

Straffeloven § 186 – om diskriminering rammer den som i ervervsmessig eller liknende virksomhet nekter en person varer eller tjenester på grunn av de samme egenskapene nevnt i § 185.

1.3 Andre lovbrudd – hatmotiv som skjerpende omstendighet

Overtredelse av andre straffebud enn de to over vil kunne betegnes som hatkriminalitet, om det synes å foreligge et "hatmotiv", det vil si om det er rimelig grunn til å tro at det er en årsakssammenheng mellom lovbruddet og fornærmedes etnisitet, hudfarge, religion eller livssyn, homofile orientering eller nedsatte funksjonsevne. Da vil straffeloven 77 bokstav i kunne komme til anvendelse og det skal registreres særskilt i politiets register at det synes å foreligge et hatmotiv. Det er viktig at slik registrering foretas for å få et korrekt bilde av omfanget av hatkriminalitet.

Om det kan *bevises* at det er en årsakssammenheng mellom lovbruddet og fornærmedes etnisitet, hudfarge, religion eller livssyn, homofile orientering eller nedsatte funksjonsevne vil det kunne medføre en skjerpet straff, jf. straffeloven § 77 bokstav i som gir føring på dette. Sentralt da er om det er rimelig grunn til å tro at det er en sammenheng. I tillegg til at vedkommende straffes for lovbruddet vedkommende har begått, for eksempel vold, vil § 77 kunne gi strengere straff fordi det er begått med et hatmotiv.

2. Datagrunnlag, metode og feilkilder

Det statistiske grunnlaget i denne rapporten er politiets straffesaksregister (STRASAK) der alle anmeldelser til politiet eller anmeldelser politiet selv oppretter, blir registrert. STRASAK er grunnlag for den offisielle kriminalstatistikken som Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeider og for politiets driftsstatistikk, herunder rapportene Kommenterte strasaktall, som Politidirektoratet utgir hvert tertial.

2.1 Om datagrunnlag og bearbeiding av datamaterialet

Uttrekk av data for 2016 er gjort i PAL STRASAK 09.08.2017. Tidligere år er uttrekk gjort i april påfølgende år. En sak kan bli oppdatert og endret etter hvert som beskrivelsen av faktum blir klarlagt. En senere uttrekksdato kan derfor ha en viss betydning for tallgrunnlaget. Dog antas det ikke å ha hatt vesentlig betydning.

Det er brukt samme metode for uttrekk av data i 2016 som i de foregående årene. Det vil si at det er trukket ut anmeldelser som er merket med hatmotiv og/eller anmeldelser som direkte innebærer hatkriminalitet (strl. §§ 185 og 186 etter ny straffelov, som trådte i kraft 1. oktober 2015, og bestemmelser etter gammel straffelov (av 1902) der disse er aktuelle).

Politidirektoratet har tidligere år gjennomgått alle² anmeldte saker som var registrert som hatkriminalitet for å kvalitetssikre at sakene faktisk falt inn under denne kategorien, samt at sakene var registrert med korrekt hatmotiv. Det er ikke gjort en tilsvarende gjennomgang av anmeldelsene i 2016. De tidligere gjennomgangene tydet på at politiets registrering var blitt forbedret i løpet av årene (se rapporten "Anmeldelser med hatmotiv 2011-2015"). Politidistriktene ble selv bedt om å gjennomgå egne anmeldelser fra 2016 for å sikre korrekt registrering.

Ved de tidligere saksgjennomgangene ble noen saker trukket ut av datamaterialet fordi de ble vurdert å være feilregistrert. Som det fremgår over gjaldt imidlertid dette en stadig mindre andel av sakene. I 2015 ble 18 saker trukket ut og datamaterialet som var grunnlag for statistikken ble redusert med nær fem prosent. Det er sannsynlig at antallet saker i 2016 ville blitt tilsvarende redusert ved en nærmere gjennomgang av den enkelte sak.

2.2 Mørketall

All kriminalitet har mørketall, men omfang varierer med ulike kriminalitetstyper. Det er grunn til å tro at hatkriminalitet kan ha betydelige mørketall, det vil si at handlinger ikke blir kjent for eller anmeldt til politiet. Statistikk over antall anmeldelser gir derfor ikke et riktig eller representativt bilde av faktisk utbredelse. Anmeldelsestilbøyelighet og politiets evne til å identifisere hatkriminalitet har betydning for statistikken og for mørketallets omfang.

2.2.1 Anmeldelsestilbøyelighet

Flere faktorer antas å bidra til at hatkriminalitet ikke blir anmeldt til politiet. Den utsatte kan oppleve frykt for reaksjoner fra gjerningspersonen eller omgivelsene, ha manglende tillit til politiet eller ha frykt for ikke å bli tatt på alvor. Andre faktorer er at den utsatte kan ha ønske om å legge forholdet bak seg uten

² Med unntak av Oslo som selv har kvalitetssikret dataene.

involvering fra politiet, eller ha skyld- eller skamfølelse som holder vedkommende tilbake fra å anmelde. Enkelte ser heller ikke seg selv som utsatt for kriminalitet.

2.2.2 Politiets registrering av hatkriminalitet

Funksjonen for merking av hatkriminalitet i politiets register BL/STRASAK ble etablert og gjort gjeldende fra 2006. Dette innebærer at en anmeldelse skal merkes særskilt om det oppgis at det foreligger et hatmotiv eller det fremgår på annen måte. Politiet har således et selvstendig ansvar for å bidra til å avdekke om et straffbart forhold kan være hatmotivert.

Generelt knytter registrering av anmeldelser i politiets straffesakssystem seg i all hovedsak til objektive faktorer som lovbruddskategori, gjerningssted eller objekt. Registrering på bakgrunn av motiv skiller seg således fra dette ved at det legges vekt på en subjektiv oppfatning av hva som er bakgrunn eller motiv. Å fastslå motiv bak et lovbrudd kan være vanskelig. Motivet er ofte uklart innledningsvis og forklaringene fra de involverte kan sprike.

Et riktig bilde av omfanget av anmeldelser som har et hatmotiv forutsetter således aktivt merking av saken. I og med at det alltid vil være et element av skjønn kan man ikke sikre seg at samtlige saker blir korrekt registrert. Derav brukes uttrykket 'doble mørketall' – et uttrykk for at politiet ikke blir kjent med alle straffbare forhold og at kjente forhold ikke nødvendigvis blir korrekt registrert i politiets straffesakssystem. Dette viser at det er utfordrende å presentere et godt og representativt tallmateriale basert på anmeldte forhold.

2.2.3 Andre kilder

I tillegg til anmeldelsesstatistikken er politiets innbyggerundersøkelse en kilde til kunnskap om utbredelse av hatkriminalitet, da den har spørsmål om dette kriminalitetsområdet. Disse to kildene kan ikke direkte ses opp mot hverandre, da publikumsundersøkelsen er en selvrapporteringsundersøkelse. Den enkeltes forståelse som respondent i spørreundersøkelse vil ikke nødvendigvis være den samme som i en samtale med politiet. Det er vanskelig å skille hva som faktisk er straffbart og som dermed er hatkriminalitet fra det som ikke er straffbart. En hatefull ytring er for eksempel ikke nødvendigvis straffbar. Videre er en krenkelse ikke nødvendigvis et brudd på straffelovens bestemmelser om hatkriminalitet, men kan rammes av andre straffebud eller være brudd på for eksempel diskrimineringsloven. Politiet gjør ulike vurderinger når det skal avgjøres hvorvidt en sak anses som hatkriminalitet, mens det i publikumsundersøkelsen kun er respondenten selv som gjør vurderingen.

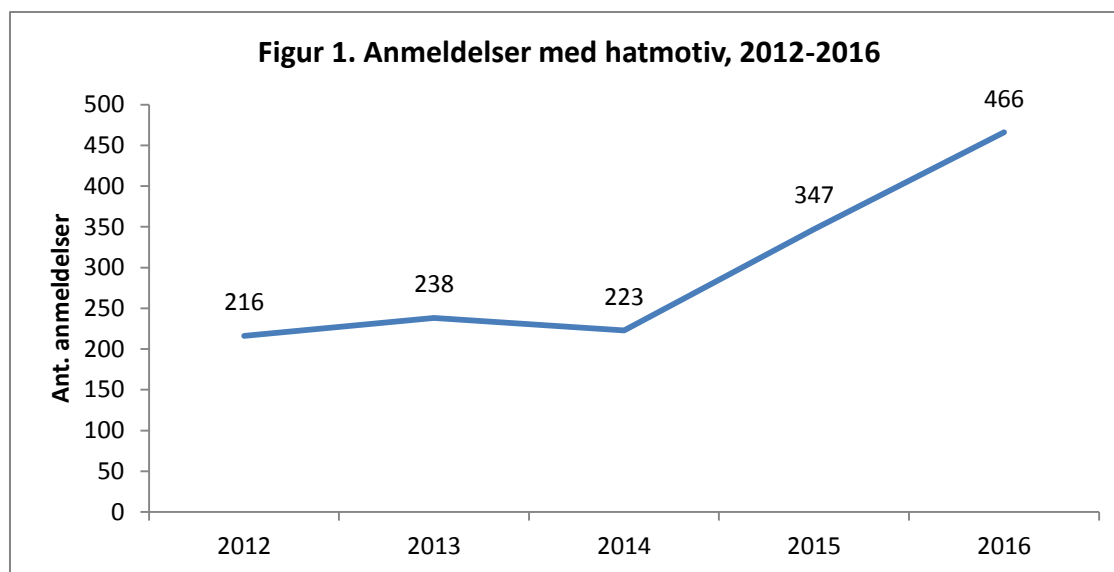
Selv om den enkeltes forståelse av hvorvidt det er hatkriminalitet ikke nødvendigvis er i samsvar med den strafferettslige forståelsen, gir innbyggerundersøkelsen grunn til å tro at det er høye mørketall. To prosent av respondentene i politiets innbyggerundersøkelse i 2016 oppga at de hadde vært utsatt for hatkriminalitet. Det fremgår videre at bare 21 prosent av de som hadde vært utsatt for hatkriminalitet hadde anmeldt forholdet, mens andelen som hadde anmeldt vold eller trusler om vold til sammenligning var 33 prosent. Henholdsvis to og seks prosent oppga at de i meget stor grad eller i ganske stor grad var bekymret for hatkriminalitet. (Ipsos 2017)

Problematikken rundt mørketallene er omtalt av Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO). I deres rapport "Hatytringer og hatkriminalitet. 2015" vises det til at det foreligger lite forskning og empirisk data på skadevirkningene og omfanget av hatkriminalitet i Norge i dag, *"men at det grunn til å tro at (1) hatkriminalitet er et omfattende problem i Norge, (2) det er store mørketall som ikke blir registrert og fanget opp og (3) hatkriminalitet er rettet mot mange ulike utsatte grupper i samfunnet."* (LDO 2015:30).

3. Statistikk over anmeldelser av hatkriminalitet

I 2016 ble det anmeldt totalt 466 saker vedrørende hatkriminalitet, en økning på 34,3 prosent fra 2015. Det var en tilsvarende økning i antall anmeldelser fra 2014 til 2015 og antall anmeldelser har økt med mer enn 100 per år i perioden 2014 til 2016.

Antall anmeldelser for hatkriminalitet utgjør i absolutte tall et lite antall og er en liten andel av det totale antall anmeldelser, men både antall saker og andelen hatkriminalitet har vært økende. Hatkriminalitet utgjorde 1,3 prosent av anmeldelsene i 2016, mot tilsvarende 1,0 prosent i 2015.

Hovedgrunnen til økningen de siste årene antas å være en økende oppmerksomhet rettet mot hatkriminalitet både i offentligheten og i politiet, og at flere saker derfor blir avdekket. Det er et siktemål å øke antallet anmeldelser og dermed redusere mørketallene, men det kan ikke utelukkes at noe av økningen også skyldes en reell økning i antall straffbare forhold.

3.1 Hatkriminalitet fordelt etter politidistrikt

Oslo politidistrikt har i flere år hatt en hatkrimgruppe. Politidistriktets prioritering av dette kriminalitetsområdet anses å ha spilt en vesentlig rolle i å bidra til at flere forhold anmeldes og til at hatmotiv blir identifisert av politiet. Distriktet har også den største økningen av anmeldelser for hatkriminalitet siden 2012³. I 2016 er det imidlertid de øvrige politidistriktene som har størst økning relativt sett. Oslo stod for 39,1 prosent av anmeldelsene i 2016, mot 45,0 prosent året før.

Oslo politidistrikts fokus på hatkriminalitet har vært viktig i arbeidet med å bygge opp fenomenkunnskap, konkret sakserfaring og avklaring av rettslige og praktiske spørsmål. Innsatsen har dermed hatt betydning også for øvrige politidistriktene. Blant annet var politidistriktet en viktig bidragsyter under en nasjonal fagkonferanse i 2016.

³ Det gjøres oppmerksom på at Oslo politidistrikts egne tall over hatkriminaliteter (Oslo politidistrikt 2017) er basert på forhold og ikke sak, slik PODs statistikk er. POD og Oslo politidistrikts tall avviker også fordi Oslo i sin rapport har tatt utgangspunkt i gammel distriktsstruktur hvor tidligere Asker og Bærum politidistrikt ikke inngår.

Tabellen under viser at alle politidistriktene har hatt økning i antallet anmeldelser fra 2015-2016⁴, med unntak av Troms som hadde seks anmeldelser begge årene. Antallet anmeldelser i det enkelte politidistrikt fremgår av tabell 1.

Tabell 1. Anmeldelser for hatkriminalitet fordelt etter politidistrikt, 2015-2016		
Politidistrikt	2015	2016
Oslo	156	182
Øst	36	68
Innlandet	18	30
Sør-Øst	27	36
Agder	23	26
Sør-Vest	22	31
Vest	19	30
Møre og Romsdal	7	12
Trøndelag	15	22
Nordland	15	17
Troms	6	6
Finnmark	3	6
Totalsum	347	466

3.2 Hatkriminalitet fordelt etter kriminalitetstype

Som det fremgår av tabell 2 kan hatkriminalitet omfatte ulike typer handlinger, men visse kriminalitetstyper går igjen. I all hovedsak tilhører disse kriminalitetstypene vold og annen⁵. Kategoriene vinningskriminalitet, seksuallovbrudd, økonomisk kriminalitet er lite aktuelle, selv om det også finnes enkeltsaker innenfor disse kriminalitetstypene.

Vold og annen kriminalitet utgjorde henholdsvis 160 og 291 saker, det vil si 62 og 34 prosent av anmeldelsene i 2016. Det er kategorien annen som står for hele økningen i antall anmeldelser fra 2015 til 2016.

Tabell 2. Anmeldelser for hatkriminalitet fordelt etter kriminalitetstype, 2015-2016		
Kriminalitetstype	2015	2016
Annen	172	291
Vold	159	160
Skadeverk	8	8
Vinning	6	1
Trafikk	2	2
Andre kriminalitetstyper		4
Total	347	466

3.2.1 Kategorien Vold

⁴ Tallgrunnlaget i 2015 er, for sammenligningens skyld, beregnet. Tallene er fremkommet gjennom summering av saker i gamle distrikter, tilsvarende sammenslåtte/nye distrikter i 2016.

⁵ Kategorien gjelder her særlig straffeloven §§ 185 og 186, om hatefulle ytringer og diskriminering.

De fleste av anmeldelsene under kategorien Vold gjaldt mildere voldsforbrytelser. Halvparten av anmeldelsene gjaldt *kroppskrenkelse*, i tillegg gjaldt ti *grov kroppskrenkelse*. Totalt ti anmeldelser gjaldt *kroppsskade*, av disse var det *tre grove kroppsskader*. I tillegg var det en anmeldelse som gjaldt *forsøk på drap*.

Trusler, som også inngår i kategorien Vold, utgjorde totalt 49 anmeldelser i 2016. De fleste av disse var *trusler* (uspesifisert). Seks trusselanmeldelser gjaldt *grove trusler*, hvorav en gjaldt *trussel med skytevåpen*.

For øvrig gjaldt åtte anmeldelser *trusler mot eller forulemping av offentlig tjenestemann* og to anmeldelser *vold mot særlig utsatte yrkesgrupper*.

3.2.2 Kategorien Annen

Anmeldelser som gjaldt *hatefulle ytringer* var den største undergruppen i kategorien Annen. Disse utgjorde 65,6 prosent av anmeldelsene. De fleste av disse, 144 anmeldelser, var hatefulle ytringer knyttet til *hudfarge, nasjonalitet og etnisk opprinnelse*, 27 var knyttet til *religion eller livssyn* og 18 til *homofil orientering*. To anmeldelser gjaldt ytringer knyttet til *nedsatt funksjonsevne*.

Hensynsløs adferd er den nest største undergruppen i kategorien Annen. Med i alt 47 anmeldelser i 2016 utgjorde de 16,2 prosent.

I alt 33 anmeldelser gjaldt *diskriminering*. Også her gjaldt de fleste sakene, 23 i alt, *diskriminering på grunn av hudfarge, nasjonalitet og etnisk opprinnelse*. Seks av diskrimineringssakene var knyttet til *nedsatt funksjonsevne*, tre til *religion eller livssyn* og en sak til *homofil orientering*.

Tabell 3. Anmeldelser fordelt etter kriminalitetstype, utvalgte undergrupper. 2016	
Alle kriminalitetstyper	466
Vold	160
Kroppskrenkelse/legemsfornærmelse	80
Grov kroppskrenkelse	10
Kroppsskade	7
Grov kroppsskade	3
Drapsforsøk	1
Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper	2
Trusler, diverse	43
Grove trusler	6
Trusler mot/forulemping av offentlig tjenestemann	8
Skadeverk	8
Annen	291
Hatefulle ytringer - hudfarge/nasjonal/etnisk opprinnelse	144
Hatefulle ytringer - religion/livssyn	27
Hatefulle ytringer - homofil orientering	18
Hatefulle ytringer - nedsatt funksjonsevne	2
Diskriminering - hudfarge/nasjonal/etnisk opprinnelse ⁶	23
Diskriminering - religion/livssyn	3
Diskriminering - homofil orientering	1
Diskriminering - nedsatt funksjonsevne	6
Hensynsløs adferd	47
Andre kriminalitetstyper	7

3.3 Hatkriminalitet fordelt etter hatmotiv

Tabellen under vises fordelingen etter type hatmotiv eller grunnlag, som enten direkte fremgår av anmeldelsen (som i strl. §§ 185 og 186), eller er registrert i saken. Summen av de ulike kategoriene er totalt sett høyere enn det totale antall anmeldelser fordi noen saker har flere hatmotiv/grunnlag samtidig.

Som det fremgår ble det registrert i alt 518 hatmotiv i de 466 sakene i 2016. *Hudfarge/nasjonal/etnisk tilhørighet* er det motiv eller grunnlag som oftest er anført. I to tredeler (67,2 prosent) av sakene var dette anført som motiv/grunnlag. Det er også denne kategorien som har stått for den sterkeste tallmessige økningen. Det har imidlertid også vært en økning i de øvrige kategoriene, særlig gjelder det *religion og livssyn*, men også *homofil orientering*. Anmeldelser der *nedsatt funksjonsevne* er anført som hatmotiv utgjør små tall og

⁶ Inkludert rasediskriminering § 135a i straffeloven av 1902.

har ikke betydning for økningen totalt sett. Det nevnes likevel at antallet saker økte fra fire til sju fra 2015 til 2016.

Tabell 4. Anmeldelser fordelt etter hatmotiv, 2012-2016					
	2012	2013	2014	2015	2016
Hatmotiv, total	235	281	228	378	518
Hudfarge/nasjonal/etnisk opprinnelse	162	141	156	235	348
Religion eller livssyn	39	41	28	79	97
Homofil orientering*	34	34	38	58	63
Nedsatt funksjonsevne**				4	7
Annet***		65	6	2	3

Kilde: PAL for STRASAK (uttrekk 2.1.13, 2.1.14, 16.2.15, 4.4.16 og 9.8.17)

** I praksis fortolkes det slik at lhbt-personer også kan falle inn her.

**Å merke med motiv *Nedsatt funksjonsevne* var mulig først i 2015

***Uttrekk med motiv *Annet* er gjort første gang for 2013.

4. Avslutning

Økningen i antallet anmeldelser de to siste årene vurderes som positiv, da det anses å ha sammenheng med at flere saker avdekkes og blir registrert.

Det er likevel fortsatt behov for økt oppmerksomhet mot dette kriminalitetsområdet og politiet har en viktig rolle i å bidra til avdekking og registrering av hatmotiv. Selv om det i 2016 ble gjennomført et kompetansehevende tiltak, er det forskjeller i politidistriktenes kompetanse om fenomenet. Det er viktig at den enkelte polititjenesteperson over hele landet er i stand til å gjenkjenne hatkriminalitet og bidrar til at den utsatte får god og riktig oppfølging.

Politidirektoratet vil på ulike måter søke å bidra til at hatkriminalitet har oppmerksomhet i politidistriktene og til at hatkriminalitet tas på største alvor. I 2017 gjennomføres det ulike tiltak for å bidra til dette:

- **Veileder for registrering av hatkriminalitet**

Politidirektoratet vil utgi en veileder for registrering av hatkrimsaker, som er ment ferdigstilt innen utgangen av 2017. Formålet er å bidra til å sikre en felles forståelse og ensartet registrering av saker i politidistriktene, slik at sakene blir håndtert på riktig måte. Dette tiltaket vektlegges i de to over nevnte handlingsplanene.

- **Oppfølging av og samarbeid med politidistriktene**

Politidistriktene vil bli bedt om rapportering på arbeidet med hatkriminalitet ved utgangen av 2017 for at det skal kunne gis et mer utfyllende bilde av status og utvikling, samt eventuelle utfordringer i arbeidet.

- **Økt kunnskap, tverretatlig samarbeid og dialog**

Et høyere kunnskapsnivå om hatkriminalitet generelt vil gjøre samfunnet og politiet bedre rustet til å forebygge og bekjempe denne typen kriminalitet. Samarbeid og koordinering på tvers av berørte etater er vesentlig i arbeidet med forebygging og bekjempelse av hatkriminalitet. Økt forståelse for hvordan hatkriminalitet kan ytre seg og utvikle seg er viktig for å kunne bidra til å forebygge og bekjempe. Det krever en aktiv tilnærming til arbeidet, dialog og kunnskapsutveksling på tvers av etater, på sentralt nivå og regionalt og med sivilsamfunn. Det er en viktig del av nærpoltireformen å ha gode strukturer for samarbeid med de ulike aktører i lokalsamfunnet.

Hatkriminalitet – nytt studietilbud ved Politihøgskolen

Politihøgskolen har under utvikling et studietilbud i hatkriminalitet for å imøtekomme behovet for kompetanse på området.

5. Litteraturliste

Barne- og likestillingsdepartementet (2016): Trygghet, mangfold, åpenhet. Regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. 2017-2020

Barne- og likestillingsdepartementet (2016): Regjeringens strategi mot hatefulle ytringer (2016-2020) I

Ipsos (2017). Politiets innbyggerundersøkelse 2016.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2016): Handlingsplan mot antisemittisme (2016-2020)

Likestillings- og diskrimineringsombudet: Hatytringer og hatkriminalitet. 2015

Oslo politidistrikt (2017): Hatkriminalitet – Anmeldt hatkriminalitet 2016

Politidirektoratet (2016): Anmeldelser for hatkriminalitet. 2011-2016

Riksadvokaten (2017): Rundskriv nr. 1/2017. Mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2017. Politiet og statsadvokatene 1/2017.